

עונג שבת (23)

המבדיל בין קדש לחול בין אור לחושך בין ישראל לעמים, בין יום השביעי לששת ימי המעשה. ישנם דברים שהם רחוקים אחד מהשני כרחוק מזרח ממערב, כגון: עולם הזה ועולם הבא, שמים וארץ, קדושה וחולין. אלו שתי סוגיות הפוכות אחת מהשניה, ומנוגדות זו לזו בתכלית הניגוד. אלא, שכאשר הסוגיות הללו באות ברצף אחת אחרי השניה, כגון: עולם הזה וימות משיח, יסד הקב"ה כלל בתוך הבריאה, שבמצבים כאלו יש קשר בין שני הדברים, והחלק המקשר ביניהם נקרא "נעוץ זה בזה".

משל למה הדבר דומה? לשרשרת המורכבת מעיגולים עיגולים, שכדי לחבר שני עיגולים מוכרחים להשתמש בעיגול שלישי אשר בהכרח ייכנס לתוך גבולו של העיגול האחד וגם לתוך גבולו של השני, ורק כך הם קשורים ומחוברים. כך בדיוק גם לעניינינו. חיים אנו בעולם הזה, ולעתיד לבוא יגיעו ימות המשיח. והנה אנו סוברים שביום אחד ייגמר העולם הזה מיד יתחילו ימות המשיח, וזוהי אמת אך עלינו לדעת כי ישנה נעיצה לימות המשיח בתוך עולמנו, וישנה נעיצה של עולמנו לתוך ימות המשיח.

הפסוק אומר: "למה רגשו גוים ולאומים יהגו ריק... על ה' ועל משיחו" (תהלים ב. א-ב), והכוונה שאחרי שמשיח יבוא, תהיה מלחמת גוג ומגוג, והגויים יבואו להילחם נגד המשיח. כלומר, הצרות של עולמנו יחדרו לתוך ימות המשיח. וכך הפוך, הסייעתא דשמיא המופלאה של ימות המשיח חודרת לתוך הזמן הנקרא "עקבתא דמשיחא". בתקופה של לפני ביאת המשיח, תהיה סייעתא דשמיא עצומה כי האור של משיח יחדור לכאן. ולעניינינו: כשברא הקב"ה את עולמו, הוא ברא שמים וארץ. "השמים שמים לה' והארץ נתן לבני אדם". שמים הם מקום של קדושה, ושם המלאכים, השרפים והאופנים רק אומרים שירה, "קדוש קדוש קדוש", עולם של קדושה. מאידך, עולמנו הוא עולם של חולין. ואין הכוונה דוקא לטומאה. עולמנו הוא בעצם עולם שכולו חולין.

נפש שמשון "שבת קודש" מאת הרב פינקוס זצ"ל

שבת קודש ובית המקדש, סולם המקשר שמים וארץ

ישנם כמה סולמות שמגשרים בין עולם הקדושה לעולם החולין, "בין השמים שמים לה' " ל"הארץ נתן לבני אדם", ואחד מהם הוא הסולם הנקרא "בית המקדש". בית המקדש היה גשר, סולם, שקישר בין עולם הקדושה השמימי לעולם החולין שלנו והיה זה מקום מופלא עד

טעמי הקדמת המאחרים לצאת לממהרים לבוא

לכאורה צריך ביאור, שהרי הסדר הוא הפוך: בתחילה ממהרים לבוא אל השבת, ורק אחר כך מאחרים לצאת ממנה? הרב שטיינמן זצ"ל בספרו "ימלא פי תהילתך", הביא בשם סידור הגר"א לפרש, שכיון שאומר כן בליל שבת קודש, ואולי לא מיהר בשבת זו, לכן מקדים את היציאה, וכוננתו לומר שמכאן ולהבא ייטיב דרכיו, ויהא מאחר לצאת משבת זו, וימהר לבא בשבת הבאה.

רבי נחמן יוסף וילהלם בספרו "זכור ושמור" עמד גם הוא על הקושיה זו, והביא כמה תשובות בדבר: ה"בית אהרן" מבאר: כאשר נצטוו ישראל בראשונה על שבת במרה, עדיין לא ידעו ולא הרגישו את טעם השבת, ולכן לא מיהרו להיכנס אליה, אבל כשניכנסו כבר לשבת, לא רצו לעזבה. לכן בתחילה היו "מאחרים לצאת", ורק בשבת הבאה היו "ממהרים לבוא".

מאידך גיסא יש מפרשים, שבאמת בשבת של מרה ניתנו רק חלק מדיני השבת, ולא היה בה דין תוספת שבת, וענין זה נסוב כלפי שבת שניתנה בסיני, והרי לכולי עלמא רק בשבת עצמה ניתנה תורה. וקודם שבת עדיין לא היה דין תוספת שבת, כאמור, ונמצא שבראשונה אחרו לצאת.

"בפשטות כיון שעומד עתה בתוך השבת, לכן מזכיר את הסדר שמשבת זו יאחר לצאת, ולשבת הבאה ימהר לבוא."

רבי משה מקוברין זצ"ל פירש: שהדברים אמורים בשבת שכבר נמצאים בה, ובא לומר הנהגת הצדיקים שנזהרים ומאחרים מלצאת ולהסיח דעתם מן השבת, ואפילו כשארעה להם בחינת יציאה מן השבת, הריהם ממהרים תכף לחזור ולבוא אל תוך השבת, אל קדושתו ואורה.

ומתוך אור "שבת קודש" חלק א'

הקשר בין קודש לחול

נסה להבהיר נקודה אחת בענין השבת, הגדרה יסודית מאוד, ועל פיה להסביר את התופעה המופלאה שהזכרנו (עיין בואי כלה עונג שבת מס' 22), שהיום המקודש מכל הימים הוא גם החרב שבהם. אנו אומרים בהבדלה:

**הלכה: בעלי מלאכה העובדים בלילות, איך יתנהגו
בבדיקת חמץ.**

כתב השו"ע (סימן תלא ס"ב): יזהר כל אדם שלא יתחיל בשום מלאכה ולא יאכל עד שיבדוק ואם התחיל צריך להפסיק (מ"ב סק"ב). ובפסקי תשובות (אות ה') כתב: על כן ראוי להזהיר את הסוחרים ובעלי החנויות וכדו' לסגור החנות ולהתפלל ערבית בזמנה ולבדוק כראוי וכדין את ביתם וחנוותם. ומי שאין באפשרותו לבדוק בזמן, יעשה את אחד מבני ביתו שליח לבדוק, ויכול למנות את אשתו שליח שתבדוק בברכה את הבית מיד אחר צאת הכוכבים. ואם הוא משותק לקיים מצוה בבדיקת חמץ יאמר לשליח שממנהו לבדוק כל הדירה חוץ מחדר אחד, ויאמר לשליח שבמקרה שלא יגיע לבדוק עד שעה מסוימת אזי יבדוק השליח גם החדר ההוא, וכך יוכל השליח או אשתו לבדוק הדירה בברכה בזמן, וכשהוא יבוא לביתו יבדוק החדר שנשאר ובברכה.

פסקי תשובות חלק ה'

**פתגם: החולם היום על אתמול, יחלום מחר על היום
ספר שמחלה**

חקירה: קטורת: שלושה צדדים: עשייתה היא הכשר מצוה, או חלק ממצות ההקטרה, או מצוה נפרדת. (מנחת אשר שמות נו-ב: מחלוקת ראשונים)

ספר "קובץ יסודות וחקירות"

סיפור: אנו משכימים והם משכימים

מחבר הביא את חיבורו לפני רבי איזיל חריף וביקש הסכמה. דחהו רבי איזיל ולא נתן לו את מבוקשו. רבי, התרעם המחבר, הלא כמה וכמה רבנים כבר הסכימו לספרי. השיב לו רבי איזיל: הרי ברייתא מפורשת היא בברכות (כח): אני מסכים והם מסכימים, אני מסכים לדברי תורה, והם מסכימים לדברים בטלים.

ספר "חד וחלק" חלק ב' (דף עט)

שבת שלום

יוצא לאור לרפואה שלימה של דינה בת מרים, רפאל יהודה בן מלכה, אליהו בן מרים, שלמה בן מרים, צדוק בן מרים, ויקטור חי בן יקוטה, שמחה ג'זות בת אליז, יוסף בן אסתר, חיים בן סוזן סולטנה. זרע של קיימא לרינה בת זהרה אנריאת, מרים ברכה בת מלכה ואריה יעקב בן חוה. לעילוי נשמת: גיינט מסעודה בת ג'ולי יעל, שלמה בן מחה, דניאל בן רחל, עמנואל בן ארנסט אברהם, רפאל שלמה בן אסתר, חוה בת צביה, מיה בת רחל.

מאוד. מצד אחד, אדם שנכנס לבית המקדש, יכול לחשוב שהוא נמצא בעולם שכולו חול. אם היינו לוקחים "מסרטה" ומסריטים את הנעשה בביהמ"ק, מה היינו רואים? כהנים מסתובבים עד ארכובותיהם בתוך שלוליות של דם. רצים, זורקים דם ע"ג המזבח, אוכלים כמות נכבדה של בשר בסעודה אחת וכו'.

מצד שני, בתוך ביהמ"ק עצמו היו תופעות שכל אחד שראה אותן הבין שהמקדש לאו מהאי עלמא הוא. עשרה ניסים היו שם באופן תמידי. ובקודש הקודשים עמד הארון, ואמרו חז"ל "מקום ארון אינו מן המידה" (מגילה י:), כלומר, רוחב הארון היה שתיים וחצי אמות, וקודש הקודשים רוחבו עשרים אמות. אם היה נכנס לשם אדם עם "מטר" ומתחיל למדוד, היה רואה שמצדו האחד של הארון יש עשר אמה וגם מהצד השני עשר אמה. והיכן נעלמו שתיים וחצי האמות של רוחב הארון? "מקום ארון אינו מן המידה". בית המקדש היה מקום שלא מהאי עלמא, פשוטו כמשמעו.

אמנם בית המקדש היה סולם, מצד אחד היתה לו נעימה בעולם הקדושה, בעולם שלמעלה מהאי עלמא, ומצד השני היתה לו נעימה גם בעולם החולין שבו אנו חיים. אם בית המקדש היה מקום שכולו שמים, כולו נס, מקום של מלאכים, שרפים ואופנים, לא היתה בו שייכות ותועלת לעולמנו, כי אדם כמונו לא יכול היה להיכנס לשם ולקבל את התועלת הרצויה.

אבל ביהמ"ק היה סולם. אדם דורך על מפתן הפתח, וחושב מי יודע מה הולך לקרות לו, הוא עומד למות, הוא מתקדם עוד פסיעה, ושום דבר לא קורה לו הוא מסתובב מעט בחצר העזרה ופוגש כהן ממחר לעבודתו. איך קוראים לך? הוא שואל בפחד "יענקל" עונה כהן. אתא יענקל? חשבתי שאתה גבריאל המלאך! לא אני בשר ודם, בדיוק כמוך. בכניסתו לביהמ"ק, אם כן, היה הנכנס רואה לפניו כהנים, לויים וישראלים לא יותר. אך ככל שהיה נכנס פנימה יותר ויותר, היה כביכול מטפס בסולם הקדושה, עד שהיה מגיע אל הנעימה והחיבור של ביהמ"ק, לעולם הקדושה שבשמים, קודש הקודשים.

זוהי גם אחת ההגדרות הפשוטות ביותר של שבת קודש, סולם, גשר בין עולם החולין ועולם הקדושה. אדם נכנס לתוך שבת קודש, מצד אחד הוא נמצא כולו בחולין, אוכל וישן, שום דבר מיוחד. אלא שכאן מונח גשר שאם יודעים כיצד לעלות בו, ניתן להגיע השמימה. שבת היא הגשר והסולם המביא אותנו לקדושה

נפש שמשון "שבת קודש" מאת הרב פינקוס זצ"ל

